

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Брюксел, 20 февруари 2019 г.
(OR. en)

2018/0076 (COD)

PE-CONS 91/18

EF 348
ECOFIN 1239
CONSOM 370
IA 430
CODEC 2417

ЗАКОНОДАТЕЛНИ АКТОВЕ И ДРУГИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Относно: РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009 по отношение на определени такси за презграничните плащания в Съюза и таксите за превалутиране

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от ...

за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009
по отношение на определени такси за презграничните плащания в Съюза
и таксите за превалутиране

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка¹,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура³,

¹ ОВ С 382, 23.10.2018 г., стр. 7.

² ОВ С 367, 10.10.2018 г., стр. 28.

³ Позиция на Европейския парламент от 14 февруари 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от ...

като имат предвид, че:

- (1) След приемането на регламенти (ЕО) № 2560/2001¹ и (ЕО) № 924/2009² на Европейския парламент и на Съвета таксите за презграничните плащания в евро между държавите членки от еврозоната намаляха много, достигайки до равнища, които в огромната част от случаите са пренебрежимо ниски.
- (2) Презграничните плащания в евро от държавите членки извън еврозоната обаче съставляват около 80% от всички презгранични плащания от държавите членки извън еврозоната. Таксите за тези презгранични плащания продължават да бъдат прекалено високи в повечето държави членки извън еврозоната, въпреки че доставчиците на платежни услуги, намиращи се в държави членки извън еврозоната, имат достъп до същата ефективна инфраструктура за обработката на тези операции при много ниски разходи като доставчиците на платежни услуги, намиращи се в еврозоната.

¹ Регламент (ЕО) № 2560/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2001 г. относно трансграничните плащания в евро (ОВ L 344, 28.12.2001 г., стр. 13).

² Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001 (ОВ L 266, 9.10.2009 г., стр. 11).

- (3) Високите такси за презграничните плащания продължават да бъдат пречка пред пълната интеграция на предприятията и гражданите от държавите членки извън еврозоната във вътрешния пазар, което засяга тяхната конкурентоспособност. Тези високи такси са причина за продължаващото съществуване на две категории ползватели на платежни услуги в Съюза: ползватели, които ползват предимствата на единната зона за плащания в евро (SEPA), и ползватели, които плащат високи такси за презграничните си плащания в евро.
- (4) За да се улесни функционирането на вътрешния пазар и за да се премахнат неравенствата между ползвателите на платежни услуги в държавите членки от еврозоната и тези извън нея във връзка с презграничните плащания в евро, е необходимо да се гарантира, че таксите за презграничните плащания в евро в рамките на Съюза са уеднаквени с таксите за съответните национални плащания в националната парична единица на държавата членка, в която се намира доставчикът на платежни услуги на ползвателя на платежни услуги. Счита се, че доставчикът на платежни услуги се намира в държавата членка, в която предоставя услугите си на ползвателя на платежни услуги.

- (5) Таксите за превалутиране са значителен разход при презграничните плащания, когато в държавата членка на платеца и в държавата членка на получателя се използват различни парични единици. В член 45 от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета¹ е установено изискването таксите и използваният обменен курс да бъдат прозрачни, в член 52, точка 3 от същата директива са определени изискванията за информацията във връзка с платежните операции, които са предмет на рамков договор, а член 59, параграф 2 от същата директива урежда изискванията за информация за лицата, предлагащи услуги по превалутиране на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба. Чрез тези изисквания за предоставяне на информация не е постигната достатъчна прозрачност и съпоставимост на таксите за превалутиране в ситуациите, в които на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба се предлагат алтернативни възможности за превалутиране. Поради тази липса на прозрачност и съпоставимост не се стига до конкуренция, която би намалила разходите за превалутиране, и нараства рискът от това платците да изберат скъпи възможности за превалутиране. Поради това е необходимо да се въведат допълнителни мерки, за да се осигури защита на потребителите срещу прекомерно високите такси за услугите по превалутиране и за да се гарантира, че на потребителите се предоставя информацията, която им е нужна, за да изберат най-добрата възможност за превалутиране.

¹ Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 23.12.2015 г., стр. 35).

- (6) За да се гарантира, че участниците на пазара не са изправени пред необходимостта да правят непропорционални по своя размер инвестиции, за да адаптират платежните си инфраструктура, оборудване и процеси с цел осигуряването на по-голяма прозрачност, мерките, които трябва да се прилагат, следва да бъдат подходящи, адекватни и ефективни от гледна точка на разходите. В същото време, когато платецът разполага с избор между различни възможности за превалутиране на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба, предоставената информация следва да дава възможност за сравнение, така че платецът да може да направи информиран избор.
- (7) За да се постигне съпоставимост, таксите за превалутиране за всички плащания, свързани с карти, следва да бъдат изразени по един и същ начин, а именно като процентна надбавка спрямо последния наличен референтен обменен курс на еврото, публикуван от Европейската централна банка (ЕЦБ). При превалутиране между две парични единици, различни от еврото, може да се наложи тази надбавка да се основава на курс, получен от два курса на ЕЦБ.

- (8) В съответствие с общите изисквания за предоставяне на информация за таксите за превалутиране, предвидени в Директива (ЕС) 2015/2366, доставчиците на услуги по превалутиране трябва да оповестят информацията за таксите си за превалутиране преди иницирането на платежната операция. Страните, които предлагат услуги по превалутиране на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба, следва да предоставят по ясен и достъпен начин информация за таксите си за тези услуги, например като покажат таксите си на гишето или по цифров начин на терминалното устройство или на екрана в случай на онлайн покупки. В допълнение към информацията, посочена в член 59, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/2366, преди иницирането на плащането страните следва да предоставят изрична информация за сумата, която трябва да бъде платена на получателя в паричната единица, използвана от получателя, и за общата сума, която трябва да бъде платена от платеща, изразена в паричната единица на сметката на платеща. Сумата, която трябва да бъде платена в паричната единица, използвана от получателя, следва да изразява цената на стоките и услугите, които трябва да бъдат закупени, и може да бъде показана на касата вместо на терминала за плащане. Паричната единица, използвана от получателя, е по принцип местната парична единица, но според принципа на свободата на договаряне в някои случаи може да е друга парична единица на Съюза. Общата сума, която платещът трябва да плати в паричната единица на сметката на платеща, следва да се състои от цената на стоките или услугите и таксите за превалутиране. Освен това и двете суми следва да бъдат документирани в разписката или на друг траен носител.

- (9) Във връзка с член 59, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/2366, когато на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба се предлагат услуги по превалутиране, платецът следва да може да откаже тази услуга и вместо това да плати в паричната единица, използвана от получателя.
- (10) За да могат платците да сравняват таксите за различните възможности за превалутиране, предлагани на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба, доставчиците на платежни услуги на платците следва не само да включват напълно сравнима информация за приложимите такси за превалутиране в условията на рамковия си договор, но и да оповестяват публично тази информация чрез широко и лесно достъпна електронна платформа, по-специално чрез своя уебсайт за клиенти, чрез уебсайта си за домашно банкиране и на приложението си за мобилно банкиране по лесно разбираем и достъпен начин. Това би послужило за разработването на уебсайтове за сравняване, за да могат потребителите по-лесно да сравняват цените при пътуване или пазаруване в чужбина. Освен това доставчиците на платежни услуги на платците следва да напомнят на платците за приложимите такси за превалутиране, когато платежна операция, свързана с карта, е изпълнена в друга парична единица, чрез използването на широко и лесно достъпни електронни канали за комуникация, като SMS съобщения, електронна поща или уведомления чрез приложението за мобилно банкиране на платеца. Доставчиците на платежни услуги следва да се споразумеят с ползвателите на платежни услуги относно електронния канал за комуникация, чрез който ще предоставят информацията за таксите за превалутиране, като вземат предвид най-ефективния канал за осъществяване на връзка с платеца. Доставчиците на платежни услуги следва също така да приемат искания от ползвателите на платежни услуги да не получават електронните съобщения, съдържащи информация за таксите за превалутиране.

- (11) Периодичните напомняния са подходящи в ситуациите, в които платецът остава в чужбина за по-дълъг срок, например когато платецът е командирован или учи в чужбина или когато платецът редовно използва карта за онлайн покупки в местната парична единица. Задължението за изпращане на такива напомняния няма да изисква непропорционални инвестиции за адаптиране на съществуващите стопански практики и инфраструктурата за обработка на плащания на доставчика на платежни услуги и ще гарантира, че платецът е по-добре информиран, когато обмисля различните възможности за превалутиране.
- (12) Комисията следва да представи на Европейския парламент, Съвета, ЕЦБ и Европейския икономически и социален комитет доклад относно прилагането на правилото за изравняване на разходите за презгранични плащания в евро с разходите за национални операции в националните парични единици и относно ефективността на изискванията за предоставяне на информация относно превалутирането, предвидени в настоящия регламент. Комисията следва също така да анализира допълнителните възможности — и техническата осъществимост на тези възможности — за разширяване на приложението на правилото за равно таксуване с цел да се обхванат всички парични единици на Съюза, и за по-нататъшно подобряване на прозрачността и съпоставимостта на таксите за превалутиране, както и възможността за изключване и включване на опцията за приемане на превалутиране от лица, различни от доставчика на платежни услуги на платеца..

- (13) Доколкото целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради презграничното естество на плащанията могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1
Изменения на Регламент (ЕО) № 924/2009

Регламент (ЕО) № 924/2009 се изменя, както следва:

1) Член 1 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. С настоящия регламент се установяват правила за презграничните плащания и за прозрачността на таксите за превалутиране в рамките на Съюза.“

б) в параграф 2 се добавя следната алинея:

„Независимо от първа алинея от настоящия параграф членове 3а и 3б се прилагат по отношение на националните и презграничните плащания, които са деноминирани или в евро, или в различна от евро национална парична единица на държава членка, и които включват услуга по превалутиране.“

2) В член 2 точка 9 се заменя със следното:

„9. „такса“ означава всяка сума, наложена на ползвател на платежни услуги от доставчик на платежни услуги, която е пряко или косвено свързана с платежна операция, всяка сума, наложена на ползвателя на платежни услуги от доставчик на платежни услуги или от лице, предоставящо услуги по превалутиране в съответствие с член 59, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета^{*}, за услуга по превалутиране, или комбинация от двете суми;

* Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 23.12.2015 г., стр. 35).“

3) Член 3 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Таксите, налагани от доставчик на платежни услуги на ползвател на платежни услуги за презграничните плащания в евро, са равни на таксите, налагани от този доставчик на платежни услуги за съответните национални плащания на същата стойност в националната парична единица на държавата членка, в която се намира доставчикът на платежни услуги на ползвателя на платежни услуги.“

б) вмъква се следният параграф:

„1а. Таксите, налагани от доставчик на платежни услуги на ползвател на платежни услуги за презграничните плащания в националната парична единица на държава членка, която е уведомила за решението си да разшири приложното поле на настоящия регламент по отношение на националната си парична единица съгласно член 14, са равни на таксите, налагани от този доставчик на платежни услуги на ползвателите на платежни услуги за съответните национални плащания на същата стойност и в същата парична единица.“

в) параграф 3 се заличава;

г) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Параграфи 1 и 1а не се прилагат по отношение на таксите за превалутиране.“

4) Вмъква се следният член:

„Член 3а

Такси за превалутиране при операции, свързани с карти

1. Във връзка с изискванията за предоставяне на информация за таксите за превалутиране и приложимия обменен курс, установени в член 45, параграф 1, член 52, параграф 3 и член 59, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/2366, доставчиците на платежни услуги и лицата, които предоставят услуги по превалутиране на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба, както е посочено в член 59, параграф 2 от същата директива, изразяват общата сума на таксите за превалутиране като процентна надбавка спрямо последните налични референтни обменни курсове на еврото, публикувани от Европейската централна банка (ЕЦБ). Тази надбавка се съобщава на платеца преди инициирането на платежната операция.
2. Доставчиците на платежни услуги също така оповестяват публично надбавките, посочени в параграф 1, по разбираем и лесно достъпен начин чрез широко и лесно достъпна електронна платформа.
3. Освен информацията, посочена в параграф 1, лицето, която предоставя услугата по превалутиране на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба, преди инициирането на платежната операция предоставя на платеца следната информация:
 - а) сумата, която трябва да бъде платена на получателя, в паричната единица, използвана от получателя;
 - б) сумата, която трябва да бъде платена от платеца, в паричната единица на сметката на платеца;

4. Лицата, които предоставят услуги по превалутиране на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба, ясно показват информацията, посочена в параграф 1, на терминалното устройство АТМ или на мястото на продажба. Преди иницирането на платежната операция те също така информират платеца за възможността да плати в паричната единица, използвана от получателя, както и за възможността за извършване на последващо превалутиране от страна на доставчика на платежни услуги на платеца. Информацията, посочена в параграфи 1 и 3, също така се предоставя на платеца на траен носител след иницирането на платежната операция.

5. За всяка платежна карта, издадена на платеца от доставчика на платежни услуги на платеца и свързана със същата сметка, доставчикът на платежни услуги на платеца без неоправдано забавяне изпраща на платеца електронно съобщение с информацията по параграф 1, след като доставчикът на платежни услуги на платеца получи платежно нареждане за теглене на пари в брой на терминално устройство АТМ или за плащане на мястото за продажба, което е деноминирано в някоя от паричните единици на Съюза, различна от паричната единица на сметката на платеца.

Независимо от първа алинея, такова съобщение се изпраща веднъж всеки месец, в който доставчикът на платежни услуги на платеца получи от платеца платежно нареждане, деноминирано в същата парична единица.

6. Доставчикът на платежни услуги се споразумява с ползвателя на платежни услуги за един или повече широко и лесно достъпни електронни канали за комуникация, чрез които доставчикът на платежни услуги ще изпраща съобщението, посочено в параграф 5.

Доставчикът на платежни услуги предлага на ползвателите на платежни услуги възможността да изберат да не получават електронните съобщения, посочени в параграф 5.

Доставчикът на платежни услуги и ползвателят на платежни услуги могат да се споразумеят, че параграф 5 и настоящият параграф не се прилагат изцяло или частично, когато ползвателят на платежни услуги не е потребител.

7. Информацията, посочена в настоящия член, се предоставя безплатно и по неутрален и разбираем начин.“

5) Вмъква се следният член:

„Член 3б

Такси за превалутиране, свързани с кредитни преводи

1. Когато доставчикът на платежни услуги на платеца предлага услуги по превалутиране във връзка с кредитен превод по смисъла на определението в член 4, точка 24 от Директива (ЕС) 2015/2366, който се инициира директно онлайн чрез уебсайта или приложението за мобилно банкиране на доставчика на платежни услуги, във връзка с член 45, параграф 1 и член 52, параграф 3 от същата директива преди инициирането на платежната операция доставчикът на платежни услуги информира платеца по ясен, неутрален и разбираем начин за прогнозните такси за услугите по превалутиране, приложими за кредитния превод.
2. Преди инициирането на платежната операция доставчикът на платежни услуги съобщава на платеца по ясен, неутрален и разбираем начин прогнозния общ размер на кредитния превод в паричната единица на сметката на платеца, включително всяка такса за операцията и всички такси за превалутиране. Доставчикът на платежни услуги съобщава също така прогнозната сума, която трябва да бъде преведена на получателя в паричната единица, използвана от получателя.“

б) Член 15 се заменя със следното:

„Член 15

Преглед

1. До ... [36 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент за изменение] Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, ЕЦБ и Европейския икономически и социален комитет доклад за прилагането и въздействието на настоящия регламент, който съдържа по-специално следното:
 - а) оценка на начина, по който доставчиците на платежни услуги прилагат член 3 от настоящия регламент, изменен с Регламент (ЕС) 2019/... на Европейския парламент и на Съвета⁺;
 - б) оценка на развитието на обемите и таксите за националните и презграничните плащания в национални парични единици на държавите членки и в евро след приемането на Регламент (ЕС) 2019/...⁺⁺;
 - в) оценка на въздействието на член 3 от настоящия регламент, изменен с Регламент (ЕС) 2019/...⁺⁺, върху промените на таксите за превалутиране и други такси, свързани с платежните услуги, както за платците, така и за получателите;

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ 2018/0076(COD), и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на регламента в бележката под линия.

⁺⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ 2018/0076(COD).

- г) оценка на очакваното въздействие на изменението на член 3, параграф 1 от настоящия регламент, с цел да се обхванат всички парични единици на държавите членки;
- д) оценка на начина, по който доставчиците на услуги по превалутиране прилагат изискванията за предоставяне на информация, предвидени в членове 3а и 3б от настоящия регламент и в националното законодателство за прилагане на член 45, параграф 1, член 52, параграф 3 и член 59, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/2366, и дали тези правила са подобрили прозрачността на таксите за превалутиране;
- е) оценка на това дали и до каква степен доставчиците на услуги по превалутиране са срещнали затруднения с прилагането на практика на членове 3а и 3б от настоящия регламент и на националното законодателство за прилагане на член 45, параграф 1, член 52, параграф 3 и член 59, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/2366;
- ж) анализ на разходите и ползите във връзка с комуникационните канали и технологиите, които се използват от доставчиците на услуги по превалутиране или с които те разполагат, които могат допълнително да подобрят прозрачността на таксите за превалутиране, включително оценка на това дали съществуват определени канали, които доставчиците на платежни услуги следва да бъдат задължени да предлагат за изпращането на информацията, посочена в член 3а; този анализ включва също така оценка на техническата осъществимост на едновременното оповестяване на информацията по член 3а, параграфи 1 и 3 от настоящия регламент преди иницирането на всяка операция и за всички възможности за превалутиране, които са на разположение на терминалното устройство АТМ или на мястото на продажба;

- з) анализ на разходите и ползите от въвеждането на възможността платците да блокират възможността за превалутиране, предлагана от лице, различно от доставчика на платежни услуги на платеца, на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба, и да променят своите предпочитания в това отношение;
 - и) анализ на разходите и ползите от въвеждането на изискването, когато предоставя услуги по превалутиране във връзка с отделна платежна операция, при клиринга и сетълмента на тази операция доставчикът на платежни услуги на платеца да прилага обменния валутен курс, приложим в момента на инициирането ѝ.
2. Докладът, посочен в параграф 1 от настоящия член, обхваща най-малко периода от 15 декември 2019 г. до... [30 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент за изменение]. В него се вземат предвид особеностите на различните платежни операции, като се прави по-специално разлика между операциите, инициирани на терминално устройство АТМ, и операциите на мястото на продажба.

При изготвянето на доклада Комисията може да използва данните, събрани от държавите членки във връзка с параграф 1.

* Регламент (ЕС) 2019/... на Европейския парламент и на Съвета от ... за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009 по отношение на определени такси за презграничните плащания в Съюза и таксите за превалутиране (ОВ ...).”

Член 2

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Той се прилага от 15 декември 2019 г., с изключение на следните разпоредби:
 - а) член 1, точка 6 се прилага от ... [датата на влизане в сила на настоящия регламент за изменение];
 - б) член 1, точки 4 и 5 във връзка с член 3а, параграфи 1 — 4 и член 3б от Регламент (ЕО) № 924/2009 се прилага от ... [12 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент за изменение];
 - в) член 1, точка 4 във връзка с член 3а, параграфи 5 и 6 от Регламент (ЕО) № 924/2009 се прилага от ... [24 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент за изменение];

- г) член 1, точка 4 във връзка с член 3а, параграф 7 от Регламент (ЕО) № 924/2009, доколкото се отнася до член 3а, параграфи 1 — 4 от същия регламент, се прилага от ... [12 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент за изменение];
- д) член 1, точка 4 във връзка с член 3а, параграф 7 от Регламент (ЕО) № 924/2009, доколкото се отнася до член 3а, параграфи 5 и 6 от същия регламент, се прилага от ... [24 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент за изменение];

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в ... на

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател